

УДК: 378:613

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ У РАМКАХ ПРОГРАМИ З
МЕТОЮ ОТРИМАННЯ ПОДВІЙНОГО ДИПЛОМУ

В.М. Лісовий, В.А. Капустник, І.В. Завгородній, Н.В. Семенова

Харківський національний медичний університет

THE PROBLEMS OF THE STUDYING ORGANISATION GETTING OF
DOUBLE DIPLOMA

V.N. Lesovoy, V.A. Kapustnyk, I.V. Zavgorodnii, N.V. Semenova

Kharkiv National Medical University

У статті розглянуто проблеми, з якими стикаються майбутні фахівці під час навчання за програмами з метою отримання подвійного диплому. Проаналізовано відомі моделі програм по отриманню подвійних дипломів.

The problems of the future specialists are described in the article.

Вступ. Програма “Подвійний диплом” вже тривалий час діє в Україні, підтримана Міністерством освіти, науки, сім’ї, молоді та спорту, передбачає отримання двох дипломів, один з яких – європейського зразка. Поки що небагато університетів долучаються до її реалізації через проблеми в отриманні закордонних віз.

Основна частина. Розвиток спільних програм стає одним з магістральних напрямків розвитку міжнародного співробітництва між вузами-партнерами різних країн світу. Міжнародні експерти в галузі вищої освіти переконані в тому, що жодна інша форма взаємодії вузів не дає таких вагомих результатів у розвитку співпраці із зарубіжними партнерами як спільні програми. Так, професор Філіп Альбах, відповідаючи на питання про роль і значення міжнародних асоціацій університетів, підкреслив, що програми подвійних дипломів більш значущі, ніж асоціації, у вирішенні цілого ряду прагматичних завдань, що ведуть до інтернаціоналізації університетів і до підвищення професійної мобільності молодих фахівців.

Україна має невеликий досвід впровадження програм подвійних дипломів порівняно з ЄС, Росією та іншими країнами. Тому в нашій країні актуальним

залишається питання розширення сфери співробітництва ВНЗ з іноземними партнерами, зокрема в галузі створення і впровадження програм подвійних дипломів.

Практикуються три основні моделі цього виду академічної підготовки:

- Програма подвійних ступенів, коли кожен вуз-партнер присвоює свою власну ступінь студентіві, який виконав всі визначені взаємними домовленостями вимоги.
- Спільна ступінь, навпаки, являє собою єдиний документ, що затверджується усіма вузами-учасниками консорціуму. Іноді модель подвійних ступенів включають в категорію спільного ступеня, що викликає замішання і незрозуміння не тільки у студентства, а й серед академічної громадськості та освітніх установ і влади.
- Третя модель є, по суті, комбінацією двох перших з більшим чи меншим ухилом в бік однієї з них.

Кожна з цих моделей має свої сильні і слабкі сторони. На перший погляд, найбільшу гнучкість з точки зору мобільності студентів та обміну викладачами надає перша модель. Однак у цьому випадку мобільність втрачає свій сенс через ідентичність програми. А сенс і привабливість програм подвійних дипломів полягає саме в тому, що б кожен партнер міг внести вклад своїми напрацюваннями або ресурсами, яких немає в університеті-партнері.

Спільні програми, засновані на синергії унікального досвіду кожного боку, дозволяють розробити програми, спрямовані на формування у студентів у кожному з університетів-партнерів яких окремих груп компетенцій, які взаємно доповнюють один одного. При цьому занадто вузька спеціалізація кожного партнера також непродуктивна, оскільки перешкоджає співпраці викладачів.

В даний час більшість програм слідує другій моделі – такі програми складають близько 60% всіх спільних програм. Тільки десять відсотків програм має ідентичну структуру в кожному університеті-партнері, і близько тридцяти відсотків будується за третьою моделі, яка найчастіше реалізується у спільних

програмах за участю країн, які не є членами ЄС, в яких навчаються студенти другого циклу на завершальному етапі (5 або 6 рік) [1].

У цьому зв'язку всі моделі подвійних дипломів (спільних ступенів) вимагають найвищого рівня довіри між партнерами, найсуворішого контролю за розробкою та впровадженням навчального плану, а також безперервного і динамічного оперативного співробітництва. Більше того, найчастіше студенти проводять більшу частину часу не в рідному вузі, а приймаючому, що тягне за собою зовсім інші вимоги до таких студентів.

Разом з тим, у ряді країн законодавство не допускає внесення будь-якого додаткового тексту в офіційно затверджений документ (диплом або сертифікат). Треба сказати, що розробка більш-менш прийнятних для багатьох європейських вузів структурних моделей програм подвійних дипломів (спільних ступенів) була й досі залишається однією з найскладніших проблем, яка ще чекає свого рішення.

Отже, основними проблемами є відсутність систематичної і досить повної інформації про ці програми у центральних органах освіти, а іноді й на сайтах самих університетів, несумісність термінів навчального року, неузгодженість навчальних планів, недосконале знання мови українськими студентами.

За кордоном вартість навчання значно нижча, ніж у вітчизняних ВНЗ. Це пояснюється тим, що в інших країнах держава фінансує вищу освіту. В Україні держбюджет покриває лише половину витрат на комунальні послуги та виплату заробітної плати. Решта видатків лягає на плечі студентів, які навчаються на платній формі навчання. Однак якщо підсумувати ціну навчання, проживання та харчування, то витрати будуть значно вищі, ніж в Україні.

У деяких країнах немає диференціації на дипломи приватних та державних вузів, хоча рівень якості освіти у них різний. Звичайно, кожен сам вирішує, де йому здобувати освіту, однак в результаті такого навчання кращі роки можуть бути змарновані.

Не можна сказати, що за кордоном, зокрема у Польщі, вища освіта якісніша, Це питання дуже індивідуальне. Якщо абітурієнт немає базової підготовки, то він не зможе продовжити навчання ані в Польщі, ані в Україні. Студент повинен

вміти вчитися та мати чітку мотивацію. Більше того, у Європі поняття стипендіального забезпечення відсутнє. Провідні університети світу розташовані у невеликих містечках, тому що велике місто забирає у студента багато часу. Також варто врахувати психологічний вплив на студента. Невизнання у Європі українських дипломів – це лише формальність. Хороший фахівець завжди знайде можливість працевлаштування. Головне – показати свої знання та вміти їх застосовувати. У Європі працюють мобільні школи перекваліфікації, які у максимально короткий термін дозволяють привести диплом у відповідність до європейських вимог. Наприклад, у Лондонських школах англійську мову викладають і наші випускники. Хіба це не показник?

Висновки. Враховуючи всі проблеми, з якими стикаються українські студенти при навчанні закордоном треба розвивати систему подвійного диплому, підготовки за спеціальністю «соціальна робота» та можливість стажування за кордоном у себе.

Література:

1. Проект Закону України «Про вищу освіту» (реєстрац. № 1187-2 від 21.01.2013 р.), частина дев'ятого статті 7.

1. Мартыненко Е.В. Создание и сопровождение программ двойных дипломов: Учеб. пособие. – М.: РУДН, 2008. – 123 с.

2. Совместные образовательные программы вузов: состояние, проблемы, перспективы / Ю. Д. Артамонова, А. Л. Демчук, Е. В. Караваева — М. : КДУ, 2011. — 56 с.

3. Болонский процесс и его значение для России. Интеграция высшего образования в Европе – М.: РЕЦЭП, 2005. – 199с.

4. Г.А. Краснова, М.М. Малышева, Н.В. Сюлькова Практическое руководство по созданию и сопровождению совместных образовательных программ / М.: РУДН, 2011. - 118 с.

5. Принципы и формы организации краткосрочных программ обучения /Арсеньев Д.Г., Алексанков А.М., Кораблев В.В. и др.; Под ред. А.М.Алексанкова: Учеб. пособие. СПб.: Изд-во Политехн. ун-та, 2007. 194 с.
6. Академическая мобильность в России: нормативно-методическое обеспечение/Сёмин Н.В., Артамонова Ю.Д., Демчук А.Л., Лукшин А.В., Муравьева А.А., Олейникова О.Н. – М.: Изд-во МГУ, 2007. – 208 с.
7. Совместные программы и программы двойных дипломов в странах Европейского Союза - РОО Центр изучения проблем профессионального образования
8. Владимиров А.И. О международных связях. –М.: ООО «Издательский дом Недра», 2010. –59 с.
9. Совместные образовательные программы: состояние, проблемы, перспективы. [Электронный ресурс]. – Режим доступа [http://www.almavest.ru/...](http://www.almavest.ru/)
10. Проблемы соответствия государственным образовательным стандартам при реализации программ двойных дипломов [Электронный ресурс]. – Режим доступа [http://http://www.rae.ru/...](http://http://www.rae.ru/)
11. Двойной диплом – фикция или реальность? [Электронный ресурс]. – Режим доступа [http://www.ng.ru/education/...](http://www.ng.ru/education/)
12. Болонский процес и система образования Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа <http://gendocs.ru/v35099...>